

גנור רמז למשרד הכלכלה: בלעדי כלכליסט עזרו לטיסנקרופ במכרז האמוניה

נציג החברה הגרמנית, שחייבת מאות מיליוני יורו לתעשייה הישראלית ברכש גומלין, דרש מאנשי המשרד לקזז חלק מהחובות בבניית מפעל אמוניה בדרום. אלא שהמכרז לא היה באחריות המשרד, ואנשיו טוענים כי החברה הגרמנית רמזה כי עליהם להתערב בו בכל זאת. עד המדינה מיקי גנור עשוי להעיד בנושא

אדריאן פילוט 23.07.17 06:48

נציגי תאגיד [טיסנקרופ](#) הגרמני התעקשו כי במידה שיזכו במכרז להקמת מפעל אמוניה בדרום, הדבר יוכר כרכש גומלין שלו התחייבו במסגרת עסקת הצוללות והספינות - כך נודע ל"כלכליסט". הבקשה הועלתה כמה פעמים על ידי נציג טיסנקרופ בישראל [מיקי גנור](#), החשוד המרכזי בפרשת הצוללות, שחתם על הסכם עד מדינה בסוף השבוע האחרון. גנור עשוי לספק בעדויות שלו מידע רב על מעורבות התאגיד הגרמני במכרז לבניית מפעל האמוניה, שלגביו העביר בשבוע שעבר מבקר המדינה יוסף שפירא חשדות לפלילים ליועץ המשפטי לממשלה אביחי מנדלבלוט.

קראו עוד בכלכליסט:

- [נחתם הסכם עד מדינה עם מיקי גנור: ירצה שנת מאסר וישלם קנס של 10 מיליון שקל](#)
- [חמשת הכשלים של מכרז האמוניה](#)
- [נשקל פרסום מחדש של מכרז האמוניה, לאחר ש-6 גופים התעניינו](#)

לפי הנתונים הרשמיים של הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי (רשפ"ת) במשרד הכלכלה, הגוף המפוקד על רכש הגמולין בישראל, טיסקרופ מחויבת בביצוע רכש גומלין של 407 מיליון יורו עד לאוגוסט השנה וברכש גומלין של עוד 114 מיליון יורו עד לשנת 2021. עם זאת, החברה הגרמנית ביצעה עד כה רכש גומלין בסכום של 219.3 מיליון יורו בלבד.

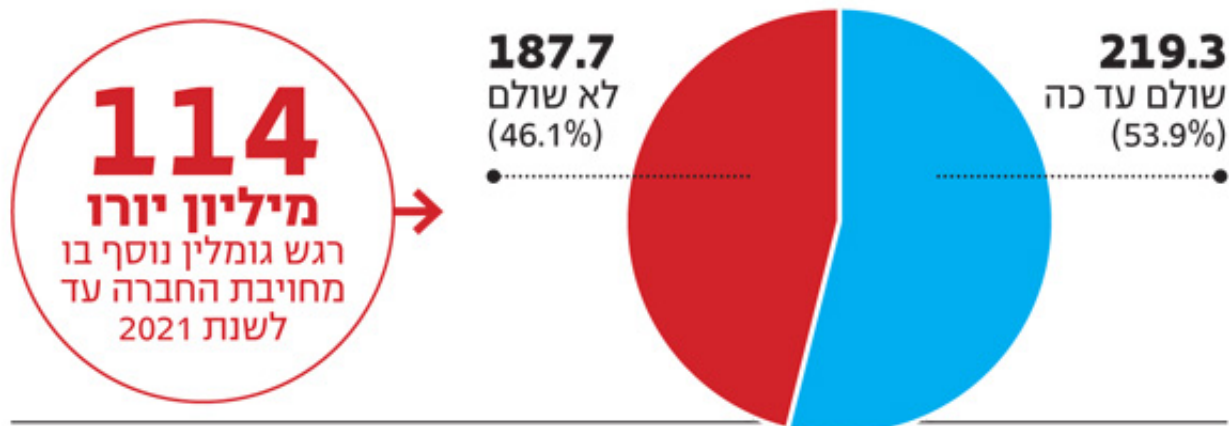
מכל האמוניה **מבקר המדינה בודק את התנהלות המשרד להגנת הסביבה בתקופת עמיר פרץ** למשרד המבקר הגיע מידע לפיו בתקופתו של פרץ, המשרד התקשר עם יועץ הולנדי שעבד במקביל עם אחת החברות שסיפקו אמוניה לחיפה כימיקלים ליאור גוטמן, 3 תגובות [לכתבה המלאה](#)

את הבקשה לקזז חלק מיתרת הסכום בהקמת מפעל אמוניה הגישה החברה לאנשי הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי בראשות זיוה איגר בתקופת כהונתו של אריה דרעי כשר הכלכלה. עם זאת, ברשות לשיתוף פעולה תעשייתי סירבו אז להצעה הגרמנית מכמה טעמים. ראשית, המכרז להקמת מפעל האמוניה נוהל על ידי

נציגי החשב הכללי במשרד האוצר והמשרד להגנת הסביבה ולא על ידיהם. לכן, כך טוענים גורמים המעורים בפרטים, במשרד הכלכלה חשו כי החברה הגרמנית רמזה כי עליהם להתערב לטובתה במכרז. עוד הסבירו במשרד הכלכלה לחברה הגרמנית כי הקמת מפעל היא השקעה מניבה ולא רכש גומלין, וכי הזוכה במכרז תקבל מענק של 240 מיליון שקל מהמדינה, וערבות של 480 מיליון שקל למקרה קיצון שיביא לסגירת מפעל האמוניה, ולא ייתכן כי הממשלה תשלם לחברה כסף במסגרת של עסקת רכש גומלין.

מהצוללות לאמוניה

[1] טיסנקרופ חייבת לתעשייה הישראלית עוד מאות מיליוני יורו ברכש גומלין בשל רכש צוללות ואוניות הרכש בו מחויבת טיסנקרופ עד אוגוסט 2017, במיליוני יורו

[2] החברה לא עמדה בהתחייבות שלה, וביקשה ממשרד הכלכלה לקזז חלק מהחוב בבניית מפעל אמוניה הנימוקים של משרד הכלכלה נגד קיזוז החוב

מכרז האמוניה נכשל בנובמבר 2016

צילום: אלעד גרשגורן

נתניהו בטקס קבלת הצוללת אח"י רהב, שייצרה טיסנקרופ

"אכן עלתה הצעה כזו", מסרו במשרד הכלכלה בתגובה. "ללא קשר להתנגדות הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי, ההצעה לא הבשילה לכדי מימוש בשל ביטול המכרז הנדון". המכרז להקמת מפעל האמוניה נכשל בחודש נובמבר 2016, לאחר שאף אחת מהחברות שהביעו עניין במפעל לא הגישה הצעה סופית.

בין החברות שנטשו, כאמור, היתה גם טיסנקרופ, שנציגיה נפגשו עם ועדת המכרזים לפי שנטשו את המכרז. לדברי אנשי הוועדה, טיסנקרופ לא הציגה בפניהם בקשה חריגה בטרם נטשה את המכרז. "המנגינה שנשמעה מנציגי טיסנקרופ היתה דומה לזו שנשמעה מכלל החברות האחרות - תלונות על כך שמחיר הגז (התשומה העיקרית ליצור אמוניה - א"פ) בישראל גבוה מדי וחשש שחיפה כימיקלים (שצורכת כ-70% מהאמוניה בישראל — א"פ) לא תקנה או תפשוט רגל", אמרו שם.

טיסנקרופ קרובה לרשימה השחורה

טיסנקרופ מחויבת לבצע רכש גומלין בסכום כולל של 521 מיליון יורו עד לשנת 2021, בשל כמה עסקאות שעשתה עם מערכת הביטחון הישראלית, בהן רכישת שלוש צוללות מסוג דולפין בעלות שנאמדת ב-1.2 מיליארד יורו ורכישת ארבע ספינות מגן לאבטחת אסדות הגז הישראליות בסך 430 מיליון יורו. במסגרת העסקאות החברה התחייבה לבצע רכש גומלין של 407 מיליון יורו עד לאוגוסט השנה, אך בפועל ביצעה רכש ב-219.3 מיליון יורו.

מיקי גנור בבית המשפט, ביום שישי

צילום: תומריקו

[בתחילת החודש נחשף ב"כלכליסט"](#) כי נציגי טיסנקרופ יגיעו לישראל בתקופה הקרובה לצורך שימוע על הפרת תנאי רכש הגומלין בסכום של 187.7 מיליון יורו. החברה הגרמנית ביקשה לקיים את השימוע בעל פה בישראל, לאחר שהרשות לשיתוף פעולה תעשייתי שלחה לה מכתב ובו אולטימטום שלפיו אם לא תסביר את ההפרה - היא תוכנס לרשימה השחורה של הרשות. המשמעות המעשית של הכנסה לרשימה שחורה הנה כי טיסנקרופ לא תוכל להתקשר או לבצע עסקאות מול מוסדות ישראליים ציבוריים או ממשלתיים למשך חמש שנים.

ההחלטה על הכנסת חברה זרה לרשימה השחורה לא תלויה רק ברשות לשיתוף פעולה תעשייתי. לפי התקנות, הוספת חברה לרשימה השחורה תיעשה "בהסכמת החשכ"ל תוך התייעצות עם השר הקשור לסוגיה", ולכן גם לחשב הכללי במשרד האוצר רוני חזקיהו ולשר הביטחון אביגודר ליברמן השפעה על כך. הדיונים עם חזקיהו וליברמן יחלו לאחר השימוע, ולפי גורמים בסביבתם, הם מעודכנים כבר תקופה ארוכה באשר לאי-עמידת טיסנקרופ בהתחייבות לביצוע רכש גומלין בישראל. אחד ממשרדי עורכי הדין הגדולים בישראל צפוי לייצג את החברה הגרמנית בהליך השימוע.

"טיסנקרופ היא חברה שההתנהלות מולה קשה, היא ידועה בכל מקום ככזאת", מסר לפני כחודש גורם בכיר במשרד הכלכלה. "כבר משנות התשעים החברה התעכבה בביצוע רכש

גומלין בישראל. חברות דוגמת טיסנקרופ מבינות שהמוצרים שהן מספקות למדינת ישראל הם מוצרים חיוניים, והן פשוט מנצלות זאת כדי לא להשלים את רכש הגומלין שלו הן מחויבות".

אריה דרעי

צילום: אלכס קולומויסקי

לקחת השראה מלוקהיד מרטין האמריקאית

לטיסנקרופ מחזור שנתי של יותר מ-40 מיליארד יורו (כ-44 מיליארד דולר), והיא פועלת

בכ-45 תחומים שונים שבמסגרתם היא יכולה לבצע רכש גומלין בישראל. בין היתר, החברה היא אחת מעשר חברות הפלדה הגדולות בעולם, והיא עוסקת גם במעליות, רכבים, כלי שיט, מדרגות נעות, מנופים, פלדה, כימיקלים, מינרלים, שירותי תשתיות ועוד. לשם השוואה, חברת לוקהיד מרטין האמריקאית — שצפויה לספק לצה"ל יותר מ-30 מטוסים במהלך השנים הקרובות - ביצעה עד מחצית אוגוסט 2016 רכש גומלין מחברות ישראליות בסכום עתק של כ-3.8 מיליארד שקל (כ-993 מיליון דולר), וזה עוד לפני שהמטוס הראשון מתוצרתה נחת בארץ. ללוקהיד מרטין מחזור פעילות דומה לזה של טיסנקרופ - 46 מיליארד דולר בשנה.

"אם טיסנקרופ תרצה, היא תוכל לרכוש בישראל כל דבר שתרצה", אמר בעבר ל"כלכליסט" יו"ר התאחדות התעשיינים והארגונים הכלכלים שרגא ברוש. "זה מעודד מאוד לראות שהרשות לשיתוף פעולה תעשייתי פועלת ככה. זאת לא הפעם הראשונה שהיא דורשת ביצוע רכש גומלין ולא מוכנה לוותר".